

I

(Állásfoglalások, ajánlások, iránymutatások és vélemények)

VÉLEMÉNYEK

TANÁCS

A TANÁCS VÉLEMÉNYE

(2007. február 27.)

Írország 2006–2009-re szóló aktualizált stabilitási programjáról

(2007/C 70/01)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾, és különösen annak 5. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság ajánlására,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

A KÖVETKEZŐ VÉLEMÉNYT FOGALMAZTA MEG:

- (1) 2007. február 27-én a Tanács megvizsgálta Írországnak a 2006–2009 közötti időszakra vonatkozó aktualizált stabilitási programját.
- (2) A program alapjául szolgáló makrogazdasági forgatókönyv szerint a reál-GDP növekedése a 2006-os 5,4 %-ról átlagosan valamivel 4,5 % fölé lassul a programidőszak fennmaradó része alatt. A jelenleg rendelkezésre álló információk alapján értékelve úgy tűnik, ez a forgatókönyv megalapozott növekedési feltételezésekre épül, mindamelllett a lakásépítés magas szintjének és az ingatlanáraknak a hirtelen visszaesése fontos kockázatot jelent. A program inflációs előrejelzése valószínűnek tűnik.
- (3) A program becslése szerint az államháztartási egyenleg 2006-ban a GDP 2,3 %-át kitevő többlet lesz, az előző változatban előirányzott, a GDP 0,6 %-át jelentő hiánnyal szemben; a központi kormányzat újabb készpénzforgalmi adatai egy még nagyobb, a GDP megközelítőleg 2,5 %-át kitevő többlet felé mutatnak. Az egy évvel korábbihoz képest a vártnál jobb eredmény teljesen a bevételi oldalnak tulajdonítható, és különösen az ingatlanpiac tartós élénkségét tükrözi, amely megnöveli a lakhatással kapcsolatos adóbevételeket, valamint korlátozottabb mértékben a magasabb kibocsátásnövekedést, amelynek hasonló a hatása a főbb adókra. A nominális kiadások becsült eredménye közel van az előirányzathoz.
- (4) Írország középtávú költségvetési stratégiája a Stabilitási és Növekedési Paktummal összhangban a költségvetési fenntarthatóság biztosításán alapszik. Az előrejelzés szerint a többlet a programidőszak alatt fennmarad, a GDP 2,3 %-ára becsült 2006. évi államháztartási többletről 1,2 %-ra mérséklődik 2007-ben, majd fokozatosan 0,6 %-ra csökken 2009-ben; az elsődleges többlet hasonlóan a GDP 3,3 %-ára becsült 2006. évi értékről a GDP 1,6 %-ára esik vissza 2009-ben. Az előirányzott államháztartási többlet feleződése 2007-ben a magasabbra tervezett kiadási arányból ered, az emelés főként magasabb szociális juttatásokat tükröz; 2008-ban és 2009-ben a tervek szerint a bevételi és a kiadási arány

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o. Az 1055/2005/EK rendelettel (HL L 174., 2005.7.7., 1. o.) módosított rendelet. Az ebben a szövegben említett dokumentumok az alábbi weboldalon érhetők el:
http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

is csökken, de a kiadás csak csekély mértékben. Az előző változat (2008-ig tartó) előrejelzéseivel összehasonlítva a becslült 2006-os egyenlegnek a vártnál magasabb bevételekkel elért erős emelkedését a bevételi, az államháztartási és az elsődleges többletarányok tekintetében átviszi a következő két évre, bár csökkenő tendenciával, az előrejelzett kiadási arány gyakorlatilag változatlan profilja mellett.

- (5) A közös módszertannak megfelelően kiszámított strukturális egyenleg (tehát a ciklikusan kiigazított, egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül számított egyenleg) a tervek szerint a GDP nem egészen 3 %-át kitevő 2006. évi többletről a GDP valamivel több mint 1,5 %-ára csökken 2009-ben. A stabilitási program előző változatával egyezően a program strukturális egyensúlyi pozíciót határoz meg középtávú költségvetési célkitűzésenként, amelyet a program szerint nagy biztonsági tartalékkal terveznek fenntartani programidőszak alatt. Mivel a középtávú célkitűzés önmagában szigorúbb az irányadó minimumértéknél (amely a becslések szerint a GDP mintegy 1,25 %-át kitevő hiány), a program szerinti strukturális egyensúly megvalósítása valószínűleg biztonsági tartalékokat nyújt a túlzott hiány felmerülésével szemben. A középtávú célkitűzés a Stabilitási és Növekedési Paktumban és a magatartási kódexben az euro-övezeti és az ERM II-höz csatlakozott tagállamok számára kijelölt sávon belül van, és szigorúbb, mint azt a potenciális kibocsátás hosszú távú átlagos növekedése és az adósságráta indokolná.
- (6) A programban szereplő költségvetési előrejelzésekkel kapcsolatos kockázatok összességében kiegyensúlyozottak. Egyrészt a feltételezettnél valószínűleg erősebb kiindulási helyzet után a makrogazdasági környezet a vártnál kedvezőtlenebbül alakulhat, és ezzel összefüggésben egyes bevételi források, különösen az ingatlanpiachoz legszorosabban kapcsolódók jelentősen gyengülhetnek. Másrészt a többi bevétel előrejelzése óvatosságnak tűnik, és az utóbbi években a kiadások a tervezett szinten belül vagy ahhoz közel maradtak.
- (7) E kockázatértékelés alapján a programban szereplő költségvetési irányvonal elégségesnek tűnik ahhoz, hogy a programban tervezettek szerint a programidőszak alatt fenntartsák a középtávú célkitűzést. Ezenkívül az ugyanazon időszak alatt bekövetkező normál makrogazdasági ingadozások esetén elegendő biztonsági tartalékokat nyújt a GDP 3 %-ában rögzített hiányküszöb átlépésével szemben. A 2008-as és 2009-es költségvetési irányvonal összhangban van a Stabilitási és Növekedési Paktummal. 2007-ben azonban a strukturális egyenleg erősen visszaesik, aminek az a veszélye, hogy a programban szereplő költségvetési irányvonal ebben az évben ciklust támogató lehet, ha a gazdaság esetleg konjunktúrára él át; ezt a helyzetet el kell kerülni a Stabilitási és Növekedési Paktum értelmében.
- (8) A bruttó államadósság a becslések szerint 2006-ban a GDP 25 %-ára, azaz jóval a Szerződésben meghatározott 60 %-os referenciaérték alá csökkent. A program előrejelzése szerint az adóssághányad további 3 százalékponttal csökken a programidőszak során.
- (9) Írországból az előregedés okozta hosszú távú költségvetési hatás jóval az uniós átlag felett van, főként a viszonylag fiatalabb népességből és így az elkövetkező évtizedekben a GDP-arányos nyugdíjkiadások magasabb emelkedéséből eredően, amit részben a nyugdíjrendszer fokozódó igénybevétele befolyásol. A 2005-höz képest javult kiinduló költségvetési egyenleg jelentősen hozzájárul az előregedéssel kapcsolatban előre jelzett költségvetési hatás enyhítéséhez, de nem tudja teljesen ellensúlyozni az előregedő népesség miatt felmerülő kiadások lényeges növekedését. A magas elsődleges többletek középtávú fenntartása és a nyugdíjkiadások jelentős növekedését megfékező intézkedések végrehajtása hozzájárulhat az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos kockázatok csökkentéséhez, ahogyan azt a program is felismeri. Az államháztartás fenntarthatóságát tekintve Írország összességében közepes kockázattal szembesül.
- (10) A stabilitási program a középtávú költségvetési stratégia szempontjából nem értékeli minőségileg a nemzeti reformprogram 2006. októberi végrehajtási jelentésének általános hatását. A program nem ad rendszerezett tájékoztatást a nemzeti reformprogramban tervezett fő reformokkal járó közvetlen költségvetési költségekről vagy megtakarításokról, költségvetési előrejelzései pedig nem veszik kifejezetten figyelembe a nemzeti reformprogramban körvonalazott intézkedések államháztartási hatásait. A stabilitási programnak az államháztartás területére tervezett intézkedései mindazonáltal láthatólag összhangban állnak a nemzeti reformprogramban előirányzottakkal. Mindkét program az infrastruktúra modernizálására irányuló ambiciózus tervek további végrehajtását tervezi, főként a 2007 januárjában közzétett nemzeti fejlesztési terv keretében, míg a stabilitási program az államháztartás intézményi elemeinek fejlesztésére irányuló intézkedések – főként a az adóbehajtás hatékonyságának növelésére és a kiadáskezelés során nagyobb költséghatékonyság elérésére irányuló intézkedések – részletes leírásával kiegészíti a nemzeti reformprogram tervezett fellépéseit.

- (11) A programban szereplő költségvetési stratégia nagyjából megfelel a 2005–2008 közötti időszakra vonatkozó, az integrált iránymutatásokban foglalt átfogó gazdaságpolitikai iránymutatásoknak.
- (12) Ami a stabilitási és konvergenciaprogramok magatartási kódexében meghatározott adatszolgáltatási követelményeket illeti, a program minden előírt adatot megad, és a nem kötelező adatok leg többjét is tartalmazza ⁽¹⁾.

A Tanács úgy véli, hogy a középtávú költségvetési egyenleg helyzete rendezett, és a költségvetési stratégia jó példája a Paktummal összhangban irányított költségvetési politikának. Mindazonáltal okos lenne mozgásteret hagyni arra az esetre, ha a lakásépítési ágazat erőteljes fejlődése hajtotta jelenlegi növekedési ütem megfordulna.

A fenti értékelés, különösen az előregedéssel kapcsolatos kiadások előrejelzett növekedése alapján a Tanács felkéri Írországot arra, hogy folytassa az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságának javítására irányuló intézkedések végrehajtását és az elkövetkező években kerülje el a ciklust támogató politikákat.

A kulcsfontosságú makrogazdasági és költségvetési előrejelzések összehasonlítása

		2005	2006	2007	2008	2009
Reál-GDP (%-os változás)	SP 2006. december	5,5	5,4	5,3	4,6	4,1
	BIZ 2006. november	5,5	5,3	5,3	4,3	nincs adat
	SP 2005. december	4,6	4,8	5,0	4,8	nincs adat
HICP-infláció (%)	SP 2006. december	2,2	2,7	2,6	2,0	1,7
	BIZ 2006. november	2,2	2,9	2,7	2,2	nincs adat
	SP 2005. december	2,2	2,0	2,0	1,8	nincs adat
Kibocsátási rés (a potenciális GDP %-ában)	SP 2006. december ⁽¹⁾	- 0,4	- 1,2	- 1,6	- 2,2	- 2,5
	BIZ 2006. november ⁽²⁾	- 0,5	- 1,4	- 1,9	- 2,7	nincs adat
	SP 2005. december ⁽¹⁾	- 1,3	- 1,9	- 2,2	- 2,1	nincs adat
Államháztartási egyenleg (a GDP %-ában)	SP 2006. december	1,1	2,3	1,2	0,9	0,6
	BIZ 2006. november	1,1	1,2	0,9	0,4	nincs adat
	SP 2005. december	0,3	- 0,6	- 0,8	- 0,8	nincs adat
Elsődleges egyenleg (a GDP %-ában)	SP 2006. december	2,1	3,3	2,3	1,8	1,6
	BIZ 2006. november	2,1	2,2	1,9	1,4	nincs adat
	SP 2005. december	1,5	0,6	0,4	0,5	nincs adat
Ciklikusan kiigazított egyenleg (a GDP %-ában)	SP 2006. december ⁽¹⁾	1,3	2,8	1,8	1,8	1,6
	BIZ 2006. november	1,3	1,7	1,6	1,5	nincs adat
	SP 2005. december ⁽¹⁾	0,8	0,2	0,1	0,1	nincs adat

⁽¹⁾ Különösen a lakossági fogyasztás deflátoraira, az állami kiadásokra és beruházásokra, a magánszektor nettó hitelnyújtására/hitelfelvételére, az államháztartási kiadások funkciók szerinti bontására és az államháztartási állományalkalmazkodások bontására vonatkozó adatok hiányoznak.

		2005	2006	2007	2008	2009
Strukturális egyenleg ⁽²⁾ (a GDP %-ában)	SP 2006. december ⁽³⁾	1,6	2,7	1,8	1,8	1,6
	BIZ 2006. november ⁽⁴⁾	1,6	1,7	1,6	1,5	nincs adat
	SP 2005. december	0,8	0,2	0,1	0,1	nincs adat
Bruttó államadósság (a GDP %-ában)	SP 2006. december.	27,4	25,1	23,0	22,4	21,9
	BIZ 2006. november	27,4	25,8	24,4	23,6	nincs adat
	SP 2005. december	28,0	28,0	28,2	28,3	nincs adat

Megjegyzések:

⁽¹⁾ A Bizottság szolgálatainak számításai a programban megadott információk alapján.

⁽²⁾ Ciklikusan kiigazított egyenleg, az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül (hasonlóan az előző sorokhoz).

⁽³⁾ Egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések, a GDP -0,3%-át kitevő mértékben 2005-ben (feltételezés: lásd 4. megjegyzés) és a GDP 0,1%-át kitevő mértékben 2006-ban (a programban jelzett); nincs erre vonatkozó információ a 2007–2009-es programban.

⁽⁴⁾ Egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések Bizottság szolgálatainak 2006. őszi előrejelzéseiben (2005-ben a GDP -0,3%-a, azaz többletcsökkentő)

⁽⁵⁾ A 2005–2008 közötti időszakra vonatkozóan 6,1%-os, 6,3%-os, 5,8%-os és 5,2%-os becsült potenciális növekedés alapján.

Forrás:

Stabilitási program (SP); a Bizottság szolgálatainak 2006. őszi gazdasági előrejelzései (BIZ); a Bizottság szolgálatainak számításai